

comentaris literaris

per Josep Palomero i José Miguel Segura

RUZAFÀde **Ricardo Aparici Izquierdo**Editorial: **Denes**

València, 2017

2 volums, pàgines 487 (1), 310 (2)

Toponímia

El metge Ricardo Aparici Izquierdo no només s'ha dedicat a la seua especialitat, la pediatria clínica i l'ecocardiografia pediàtrica, sinó que ha desple-

gat una gran activitat social relacionada amb algunes entitats locals menors, com l'alcaldia de Castellar-l'Oliveral i altres assumptes relacionats amb la protecció de l'Horta Sud. Ha herboritzat la flora de la devesa del Saler i ha col·laborat en la publicació de diversos estudis sobre els blets, en especial els de la Vall d'Albaida, no de bades va fundar la Societat Micològica Valenciana el 1991.

Fa uns mesos ens vam ocupar ací de la primera part del seu memorable treball: *Ruzafa. Evolució històrica de su huerta, de 1238 a 1390*, i ara el felicitem pels dos volums (que en total fan 800 pàgines) sobre els elements que conformen el paisatge agrícola d'aquesta gran parcel·la de València. Segur que l'elaboració del treball li ha ocupat uns quants anys, ja que el primer volum és una immensa i detallada recopilació de dades d'arxiu, mentre que en el segon es publica la planimetria dels llocs, il·lustrats convenientment amb un reportatge fotogràfic precís i exemplar. Un treball que mereix felicitacions sinceres. **JP**

DE LA ESTUPIDEZ A LA LOCURAd'**Umberto Eco**Traducció: **Helena Lozano i María Pons**

Formada per una selecció d'articles publicats a la premsa italiana durant els darrers quinze anys de vida del professor, pensador, novel·lista i tantes coses més, *De la estupidez a la locura* expressa a la perfecció el seu to discursiu i els seus temes en el subtítol: «Cròniques per al futur que ens espera».

Un llibre d'aquest autor i amb aquestes premisses no hauria, per descomptat, caure en sac foradat. L'obra arrenca amb un substanciós comentari a les teories del sociòleg polonès Zygmunt Bauman, sintetitzades en l'expressió «modernitat líquida», que Eco transforma en «societat líquida». Des de la constatació que la majoria dels principis —millors o pitjors, però principis al cap i a la fi— de la societat occidental s'han anat dissolent un darrere altres des de fa dècades, aquest volum es divideix en 14 seccions que parlen de tot allò en què es fixa l'aguda i sàvia mirada de l'italià: des dels evidents símptomes involucionistes de les nostres societats actuals a la necessitat compulsiva d'aparèixer en el mitjàs audiovisuals, des de la niciesia infinita que campa al seu aire pels dominis d'internet a la dependència absoluta i compulsiva que sentim cap al nostre telèfon mòbil, des de les diferents formes de racisme i xenofòbia campants i rampants a la deseducació

Editorial: **Lumen**

Barcelona, 2016

Pàgines 499 | Assaig

ció no menys rampant ni campant, des del paper, la complicitat i la responsabilitat dels mitjans de comunicació en general a les neurosis col·lectives...

Com a humanista que és, Umberto Eco utilitza, a més, una enorme varietat de tons i registres discursius entre els quals —com és habitual en ell— destaquen la ironia i el sentit comú. La visió de conjunt del nostre present i, sobretot, del nostre futur compartit que traslladen el lector aquests textos d'Umberto Eco no és precisament molt optimista ja que —com ell mateix s'encarrega de denunciar repetidament al llarg del llibre— de la cultura humanística en general i de la riquíssima cultura humanística europea en particular no queden més que restes, ruïnes que aviat s'hauran fossilitzat en els nostres cervells i les nostres sensibilitats. Umberto Eco s'ho expressa al lector al final del llibre de manera sintètica i genial prenent prestada una cita que diu: «Tots en el món estan bojós, excepte tu i jo. I també tu, ben pensat...». Un llibre de capçalera ara per ara, amb articles per llegir una vegada i una altra que ofereixen llum sobre totes les ombres en què alegrement ens estem abismant: irracionalitat, intolerància, egolatria, intransigència, incultura, insensibilitat. Un retrat torbador de totes les nostres comunicacions fet amb una subtileza, una sensatesa i una ironia que caminen de la mà de la prevalués a l'última pàgina. **JMSR**

LA BARRACAde **Vicent Blasco Ibàñez**Traducció: **Francesc Bayarri**Editorial: **Cia. Austrohongaresa de Vapors**

Barcelona, 2016 | Pàgines 207

Novel·la

Com és sabut, Blasco Ibàñez és probablement la referència simbòlica més gran del segle XX valencià, i ho fou especialment fins que el franquisme el relegà a l'estricta condició de novel·lista clandestí,

silenciant el seu activisme polític contra la dictadura de Primo de Rivera i el seu compromís amb la causa republicana des del seu exili a París, la residència a Menton i l'enorme èxit internacional que va assolir especialment a partir de la versió cinematogràfica la seua novel·la *Els quatre genets de l'Apocalipsi* (1921, amb Rodolfo Valentino i Nita Naldi). Però la palanca principal del seu reconeixement exterior fou l'edició francesa d'aquests novel·la que ens ocupa, la qual es va publicar com a fulletó (1898) en *El Pueblo*, el principal diari de València, de la seua propietat, que dirigia ell mateix.

La barraca va tindre una primera traducció al valencià (dos versions: 1927, 1931), deguda al periodista Miquel Duran de València (Duran i Tortajada), però la nova editorial valenciana Companyia Austrohongaresa de Vapors ha considerat convenient fer-ne una de nova i actual, atenent als canvis d'estil, l'adequació ortogràfica i altres requisits. N'ha traduït algunes més, de les quals parlarem més avant. **JP**

destacamos...

Las vivencias de Walter Benjamin en Ibiza

La extraordinaria artista **Rossana Zaira** cree que existen ciertos hilos invisibles que unen a las personas, o a las almas de ciertas personas. Si esto fuera cierto, cosa que me inclino a pensar, existe un hilo invisible que me une al escritor ibicenco **Vicente Valero** y, por extensión, al pensador alemán **Walter Benjamin**. ¿Cómo es eso posible?

Debo agradecer a **Mònica Bernat** y **Celia Puchol**, fantásticas librerías y amigas, por ofrecerme la oportunidad de presentar a Valero en la **librería Noviembre** de Benicàssim. El libro del que hablamos fue *El arte de la fuga (Periférica)*, novedad aquel entonces, y tras la charla, seguimos conversando. No sé muy bien cómo, la figura de Benjamin planeaba sobre nosotros. Valero explicó, al pequeño círculo que tras la presentación permaneció con él, que estaba preparando una edición ampliada de su libro *Experiencia y pobreza. Walter Benjamin en Ibiza*, un libro cuya lectu-

ra he disfrutado enormemente porque da respuesta a muchas de las preguntas que, durante años, lectores y estudiosos del pensador berlinés se han venido haciendo sobre un periodo de su vida que, como sabemos ahora, cobró especial relevancia en su vida y obra.

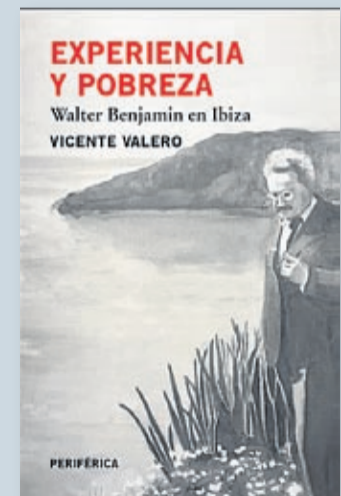
La editorial cacereña Periférica ha sido la encargada de reeditar esta obra en la que Valero traza un mapa histórico y geográfico de la isla balear, así como un perfil psicológico muy humano del escritor y filósofo. Hay, en estas páginas, horas y horas de investigación y estudio, de absoluta dedicación y pasión por un hombre que **Frédéric Pajak** —otro «estudiosos» de la obra de Benjamin— ha llegado a definir como un «soñador abismado en el paisaje».

Vicente Valero analiza los dos periodos entre 1932 y 1933 en los que Benjamin vivió en la isla de Ibiza. Periodos decisivos que podemos conocer a través de ese relato biográfico y metódico que

ofrece el autor ibicenco, quien es capaz de reconstruir esos momentos esenciales mediante la correspondencia que mantuvo Benjamin con diversas amistades, entre las que destaca la figura de **Gershom Scholem**. Fue, precisamente, Scholem quien habla de la relación de Benjamin con **Felix Noeggerath** y cómo éste le «descubrió» la isla de Ibiza. Noeggerath, junto a su familia, se convertirá en esos años en algunas de las amistades que mantendría el filósofo y que Valero examina para recrear esa época dorada aunque olvidada en la vida y obra de Benjamin, quien, como bien aseguran, «dejó escritos algunos de sus textos más lúcidos y apuntó motivos y situaciones que se convertirían pocos años después en temas prioritarios de su reflexión».

Articulada por capítulos que inciden en las relaciones de Benjamin con otros personajes de la isla (**Walther Spelbink**, **Jean Selz**, **Felix Noeggerath**, **Verspohl**, **Jokish**, **Paul Gaguin**, su infructuosa relación amorosa con **Toet ten Cate**...), esta obra nos permite comprender mejor a un pensador único, un apátrida, un intelectual que sufrió porque siempre anheló sentirse amado. **≡**

Eric Gras

EXPERIENCIA Y POBREZA
Walter Benjamin en Ibizade **Vicente Valero**Editorial: **Periférica**

Cáceres, 2017 | Páginas 240

Ensayo